

* I * H * V * S *

~~G. # 13.~~

EX BIBLIOTH.
NATIONIS HUNGAR.

VITEBERG.

VI-23.

SIGNAT. clvcccxiii.

Einzelner versetzt 1941.

Stückzahl erled.

586

78

LUCUBRATIUNCULA

De

∞

IUSTIFICATIONE

NUMINE FAVENTI,

PRÆSIDE,

Viro Reverendo, Clarissimo, & Excellentissimo,

DN. BALTHASARE MEISNERO,

S. S. Theologiæ D. & P. P.

RESPONDENTE

M. JOACHIMO KESTNERO,

Oppaviano Sil.

Eruditorum censura subjecta;

In Asceterio Majori,

ANNO Partûs Virginæ

M. DC. XXII. d. 4. Oct.

WITTEBERGÆ,

Literis GORMANNIANIS.

ALTS. RESS.

VIRIS
AMPLISSIMIS, SPECTATISSI-
MIS, PRUDENTISSIMIS,

DNN.

CONSULIBUS ET SE-
natoribus inclytæ & Flo-
rentissimæ Publicæ Rei Op-
pavianæ;

*Studiorum suorum fautoribus, immò auto-
ribus & altoribus benignissimis*

NEC NON

Clarissimo, & Excellentissimo

VIRO,

DN. M. TOBIÆ MAGIRO, LOGICO
Francofurdianopræsigeni,
Patrono suo Parentis loco observando;

ITEM

Consultissimo, Doctissimoque

VIRO,

DN. PAULO CRUMMIO, SYNDICO
& Notario apud Oppavienfes indu-
striosissimo;

Mæcenati multum suspiciendo;

*Hocce Chartularum & Pŷyricum Munusculum,
tecmar suæ submissæ obnixæque Gratitude
præsental*

AUT. & RESP.

Περί του ανθρωπου.

S
U
 Um homo ad imaginem & similitudinem Dei conditus esset, hanc illi dignitatem & prerogativam invidit *αυτος* ille Spiritus, a colubrum in paradiso corporali, *a Aug. l. 14.*
 ubi cum duobus illis hominibus, masculino & femina, animalia etiam *de C. D. c. 11.*
 terrestria cetera subdita, & innoxia versabantur, animal, scilicet
 lubricum, & tortuosis anfractibus mobile, operi suo congruum,
 per quem loqueretur, elegit: eoque per angelicam praesentiam
 praestantioremque naturam spiritali nequitia sibi subjecto, &
 tanquam instrumento abutens fallaciam sermocinatus est fe-
 minae: a parte scilicet inferiore illius humanae copulae incipi-
 ens, ut gradatim perveniret ad totum: non existimans virum fa-
 cile credulum, nec errando posse decipi, sed dum alieno cedit er-
 rori; ei que persuasit, ut vitiosa concupiscentiam divinae sapientiae
 blandissime alleceta, falsa que & blasphemae de I E H O V A opinio-
 ne, quasi divina bonitas uberiores sapientiam invidisset, &
 mortem non serio intentasset, a Diabolo generis humani acer-
 rimo *αυτος* fascinata, contra expressum Dei mandatum
 inhibitorium de arbore prohibita ipsa & maritus Adamus ede-
 ret. Quo facto, iram Dei, temporales & aeternas poenas duo pri-
 mi, quorum creatus est unus ex nullo, alter ex illo, sibi & omnibus
 postgenitis attraxerunt, juxta severissimam Dei comminatio- *b Gen. 2,*
 nem; *b quocumque die comederis de ligno hoc, morte morieris.* Quid jam *17. 3. 3.*
 faciendum? desperandum? neutiquam. Angeli quidem lapsi
 sunt sine spe reparationis; ut Petrus asseverat e comprobatur, dicens;
c DEUS angelis peccantibus non pepercit, sed catenis noctis in *c 2. Pet. 2, 4.*
 Tartarum praecipitatos, tradidit servatos in iudicium: & non ab- *Iud. v. 6.*
 nuit Judas; Dominus, inquit, angelos non servantes suam o-
 riginem, sed relinquentes suum domicilium, ad iudicium ma-
 gni illius diei vinculis aeternis sub caligine servavit. At vero in-
 enarrabile & insolubile beneficium est, quod a Filio Dei Ange- *d Heb. 2, 16.*
 los non assumpsit ad redimendam naturam Angelicam, quae lapsa
 erat:

e Chemnit.
p. 2. de Iu-
stif. in pr.

f. 1. Sam. 5,
1. 2. 3. 4.

erat: sed assumfit Semen Abrahe, & propter nos homines, ac propter no-
stra salutem descendit de caelis & incarnatus est. Hic sua Incarnatione,
Passione & morte cō plurima nobis beneficia acquisivit; quæ omnia
ita sunt comparata, ut exposita ratione IUSTIFICATIONIS ho-
minis peccatoris coram Deo, quid de reliquis beneficiis sentiendū
sit, & quomodo nobis illa quoq; obtingāt, facile sit ad intelligē-
dum. Sed quid? e hic unicus Locus, præcipuè discernit Ecclesiam
à reliquis omnib; gentibus & superstitionibus, sicut Augustinus in-
quit: Ecclesia discernit justos ab injustis, non lege operum, sed fi-
dei. Immo hic Locus est tanquā arx & præcipuum propugnaculū
totius doctrinæ & religionis Christianæ, quo vel obscurato, vel
adulterato, vel subverso, impossibile est, puritatem doctrinæ in
aliis Locis retinere. Salvo a hoc loco, corruunt per se omnes ido-
lomania, superstitiones & quidquid est corruptelarū in omnibus
ferè aliis locis, nō dissimili exemplo, sicut scūm arca Domini in
templo Philistinorū collocaretur juxta idolū Dagon, statim illud
suo loco motum fuit; & licet sæpius reponeretur; tamen stante
arca Domini, consistere non potuit, imò tandem planè disiectū
fuit. Quæ cum sic habeant, non absurdam rem facimus, sed neces-
sariam, non ridiculam, sed utilem admodum, quib; de hoc palma-
rio Articulo indago proposita est. Quæ ut felix exordium, feliciter
medium, felicissimum exodium possit sortiri, IEHOVAM Deum
Opt. Max. à quo omnis est nostra *ἡ ἀνομία*, ardentibus suspiriis
deveneror: ut is meæ impotentissimæ infirmitati vires tamen a-
liquas annuat: quò tantæ expectationi in hoc arduo, & hume-
ris meis longè pondero fiore munere, vel aliquā saltem ex parte
possim sufficere. Ille, quæcumq; salubriter scienda nescimus, doceat nos:
in his quæ vera novimus, custodiat nos: in quibus, ut homines fallimur,
corrigat nos: in quibus veris titubamus, confirmet nos, & à falsis ac noxiis
eripiat nos, ut in cogitationibus ac sermonibus nostris, quod salubriter do-
nat, inveniat, & ea faciat, de ore nostro procedere, quæ sint coram ipso
principaliter grata, & sic fiant fidelibus cunctis accepta, AMEN.

Apborismi.

I. Primum rectè cogitandi principium est expendere rei nomen,
juxta sententiam illam obtritā: *πρῶτος τὸ ὀρθῶς διδάσκειν, δεῦ-
τερον ἐξ ἑστῶτος τῶ ὀνόματι*: cui etiam addit tibi cinem Theo-
logus

logus ille incomparabilis *Martinus Chemnitius* passim in suis locis communibus, in primis de Justificatione c. 3.

2. Ita enim scribit: Et amanda & magnificanda est *Grammatica enarratio vocabulorum*, quorū usus est in præcipuis Locis doctrinæ cœlestis. Et paullò post: In perpetua historia Ecclesiæ observandum est, quantum damni Ecclesiæ dederit contemptus & ignoratio *veræ Grammatices* in hoc Articulo. Omnibus n. ætatibꝫ lux sanæ doctrinæ de Justificatione primò *inclinata*, postea paulatim magis *obscurata*, & demum planè *amissa & extincta* est, inde potissimum, quod à *genuinâ significatione vocabulorum* hujus Loci, quæ scripturæ peculiaris & propria est, discessum fuit.

3. Quando itaq; *ἰσχυρα* instituitur de Justificatione hominis coram Deo, verbum *Iustificandi nunc* idem valet, quod *justum a* constituere, seu quod idem est, *justum censere b* reputareve: *nunc* idem quod *justum c* pronuntiare, seu absolvere, quatenus quidē absolvendi verbum actionem judicis signat. Quæ duæ significationes ita inter se cognatæ sunt, ut altera causam efficientem, altera effectum notet. Quia n. Deus hominem *justum* reputat in mente suâ, ideo eundem *justum* quoque pronuntiat in mente ipsius, *d* persuadendo scilicet ei illam justitiæ imputationem. *a Rom. 5, 19. b Rom 4, 5. c Rom. 8, 33. d Rom. 8, 38.*

4. Digna verò illa causa, quæ uncialibus litteris seu pollicaribus subnotetur, quò vel cæcutientibus ac luscitiosis ingeratur liquidius, quam obrem *Paulus* in explicatione hujus Articuli, tantopere delectetur *verbo forensi Iustificationis*, quæ quidem gemina quit constitui. *Una*; ad tollendas cogitationes *Epicureas*, quando existimant rem & actionē valde levem esse Justificationem peccatoris, & ideo peccatum non valde curant, reconciliationem cum Deo non seriò experunt, nec diligentiam aliquam retinere student. *Alteram*; ad lancinandas persuasiones *Pharisaicas*, quædo sibi blandiuntur, & propriam justitiam conantur a *ἑσας*, & justitiæ Dei non sunt subjecti. Verùm quando sub imagine judicij, examinis, & tribunalis divini, per processum (ut sic interim dicere permittamur) judicalem, doctrina Justificationis proponitur & consideratur, tunc fundamenta veræ sententiæ rectius intelliguntur, & utrinque à *Phariseis & Epicureis* opinionibus puritas doctrinæ potest retineri. Has rationes enotat *Chemnitius*. *a Rom. 10, 3. p. 2. de Iustific. c. 3. f. 278. B.*

5. Age jam altius introspeciamus & ad exactiorem libram re-
vocemus Genus Justificationis, quandoquidem *primum* recte co-
gitandi *principium* est invenire rei *categoria*; quod est *actio*, quia
Paullus verbis *activis* utitur, *justificare*, *salvare*, *peccata remit-*
tere.

a Marci 7, 2.

b Esa. 43, 25.

c Rom. 3, 26.

4, 5, 8, 34.

Gal. 3, 8.

6. Et quidem *actio* Dei, qui *a* solus peccata remittit, *b* solus
salvat. Sicut enim in judiciis forensibus Judex productum reū,
vel absolvit, *vel* condemnat: Sic etiam coram tribunali Dei, ipse
c Deus, hominem peccatorem justificat. Ceterū illud obser-
vationis non utiq; incuriosæ, quod vocabulum Dei *ἁγιωσύνη*, quā
tribus Trinitatis personis commune est, hęc accipiat.

7. Quod si ad disquisitionem revocemus *Objectum* justifica-
tionis *propriū* & *formale*, sunt illud *omnes* & *soli credentes*, in Chri-
stum, quā tales. Unde fides ipsa *sola* justificare, itemque impu-
tari ad justitiam dicitur, quia est ratio formalis & propria obje-
cti, quod justificatur, vel cui promissa est justificatio. Quo sensu
etiam *instrumentum* seu *caussa instrumentalis* Justificationis dici-
tur, non respectu Dei justificantis, sed subjecti recipientis.

8. *Objecto* justificationis excusso, nobili censurā perpenden-
dæ veniunt *caussæ*, quæ ordine in digitos sunt mittendæ.

9. *Principalis* est Deus, seu Tota Trinitas, Pater, Filius, & Spiritus
Sanctus. Quemadmodum n. opus *creationis* totius Trinitatis est:
ita etiam *Redemptionis* seu *Justificationis* opus Toti Trinitati ascri-
bendū est; servatā tamen cujusq; personę proprietate; id quod ex
th. 6. est aptum. Præterea hæc veritas conspicua redditur indu-
ctione peculiarium testimoniorum de singulis personis.

a 1. Ioh. 3, 1.

b Gal. 2, 20.

c Eph. 5, 25.

d 2. Cor. 8, 9.

e 1. Pet. 1, 2.

f Rom. 5, 5.

g 1. Cor. 6, 11.

10. Enimverò de *Patre* dicitur: *a* Videte qualem caritatem
dedit nobis Pater. Et talia testimonia multa sunt de *Filio*: *b* Dile-
xit me, & tradidit semetipsum pro me. Iterū: *c* Christus dilexit
Ecclesiam, & tradidit semetipsum. Item: *d* Nostis *Χάρις* Dn. N.
I. C. quod pro nobis pauper factus est. De *Spiritu Sancto*: *e* Dile-
ctis juxta præfinitionem Dei Patris, per Sanctificationem Spi-
ritus. Et vicissim: *f* Caritas Dei effusa est in cordib9 nostris per Spi-
ritum Sanctum, qui datus est nobis. Rursum: *g* Justificati estis
per nomen Domini Jesu, & per Spiritum Dei nostri.

11. *Caussa ἡγοιγμένη* est *tum* misericordia, *tum* justitia ipsius
in

Evangelio patefacta. Illa; quatenus citra, immò contra meritum nostrum nos justificat. Nihil enim in nobis est, quod Deus respicere possit, ita ut propter illud nos justificet, hoc est, à peccatis & sententiâ damnationis absolvat, ac receperet ad vitam æternâ.

Ita enim Scriptura loquitur: *a* Ego sum, ego sum ipse, qui deleo *a* Esa. 43. iniquitates tuas propter me, & peccatorum tuorum non recordabor. Narra si quid habes, ut justificeris. Item: *b* Mundabimini ab omnibus iniquitatibus vestris. Non propter vos ego faciam, ait Dominus, notû sit vobis: confundimini & erubescite super viciis vestris. *Ista;* quatenus propter Meritû Christi nos justificat.

12. *Causa* igitur *προκαταρκτική* ac meritoria propter quâ justificamur est *a* sola satisfactio & justitia Christi, quæ proinde hoc sensu nobis imputatur: & à nonnullis *materia* justificationis & causa propter quam vocitatur. Confer mutos (quod dicitur) magistros, & si prolubium est, *b* D. Nicolaum Selhesterum.

13. Rectè etiam *impulsiva, externa, remota* & *προκαταρκτική* ponitur, ingens *miseria* generis humani, quod propter peccatum obnoxium est morti & damnationi æternæ. Hac *miseriâ* movetur Deus ut ex *merâ misericordiâ* credentibus in Filium remittat peccata & faciat eos hæredes vitæ æternæ, ut lucidissimè & dulcissimè Paullus *a* affirmat & confirmat.

14. Contra Justitiosos, qui qualitates quasdam in nobis ponunt, quarum respectu Deus credentes acceptet ad vitâ æternâ, hæc observatio utilior est: quod *causa προκαταρκτική* (seu quocunq; vocabulo appelletur) *gratiæ & misericordiæ* Dei erga nos, in scripturis ponitur, *desperata miseriam* generis humani, à quâ non possint seipso liberare, tantum abest, ut Pontificiorû sententia vera sit. *Δι' ἀρπῆδον* namq; scriptura inquit; *a* quia non potuisti lege Mosis justificari, *b* quia jugum legis nemo potuit portare, *c* filius Dei venit, ut destruat opera Diaboli: *d* quod impossibile erat legi ob carnem, *e* misit Deus Filium, ut eos qui sub Lege erant, redimeret; *f* ut liberaret eos, qui tunc mortis per totam vitam obnoxii erant servituti: *g* ne pereat mundus, sed salvetur. *b* Mortui eramus peccatis, sed qui dives in *misericordiâ*, propter nimiam *caritatem* suam, qua dilexit nos, convivificavit nos in Christo.

15. *Instrumentalis causa, sive media*, quoad Deum, sunt Evangelii

pro-

a Rom. 1,16 promissio & Sacramenta, quæ sunt sigilla promissionis. Per hæc enim media Deus est *a* efficax, accendens Fidem, & credentibus
b Tit. 3,5. *b* exhibens atq; applicans beneficia Filij Mediatoris.

16. Quo ad nos est *Fides*, (quam etiam laudavi th. 7.) quâ solâ tamquam manu beneficia Filij Dei in promissione Evangelij oblata, apprehendimus & nobis applicamus, juxta dicta; *a* ut omnis qui credit in Filium, non pereat, sed habeat vitam æternam. Item: *b* qui credit in Filium, habeat vitam æternam.

17. *Causa formalis* nostræ justificationis est *gratuita remissio* peccatorum, sive *expiatio*, quâ peccata nostra nobis non imputantur, *imputatio justitiæ*, seu quod idē est, *obedientia Christi*, quâ solâ corâ Deo Justi sumus, & accepti ad vitam æternâ, id quod Paulli monumentis testatissimum est, apud quem passim ita lectitamus; *a* ad ostensionem Justitiæ ejus, quæ est per *remissionē peccatorum*. *b* Beati quorum *remissa* sunt *iniquitates*, quorum *tecta* sunt *peccata*. Beatus vir, cui Dominus *non imputat peccatum*. Et alibi: *c* ut & inveniar in illo non habens *meâ justitiâ*, quæ ex Lege est, sed illam quæ ex *fide* est *Christi Jesu*, quæ ex Deo est *justitiâ in fide*.

18. *Causa finalis* est primò *Gloria Dei*, quod non tantum sit *justus*, sed etiam summè *misericos*, & efflictim diligat genus humanum, vigore dicti Paullini: *a* ad ostensionem *justitiæ* ejus in hoc tempore, ut sit ipse *justus*, & justificans eum, qui est ex *fide* I. C. Item: *b* conclusit Deus omnes sub peccatum, ut omnium *miseretur*. Et cognitissima est illa sententia; Sic Deus dilexit mundum, & sic deinceps.

19. Secundò *dignitas obedientiæ Christi*, quod hæc sola sit *satisfactio* pro peccatis mundi, ideoque honos debitus huic *Justificatori* tribuatur, juxta dictū; ecce agnus Dei, qui tollit peccatū mundi.

20. Terriò: *Salus* justificatorum, ut credentes salventur, *a* reparantes finem fidei suæ, *salutem* animarum suarum, verba sunt Petri, in quibus alludit, ut hoc operâ subnotem parergâ, ad illud *b Ps. 126, v.* *b* Psalmi: portantes manipulos suos. Succinit & Paullus, cum inquit: *c* Nunc v. liberati à peccato, servi a. facti Deo, habetis fructum vestrum in sanctificationem, finem v. vitam æternâ. Nec oblitus est alibi: *d* ut justificati gratiâ ipsius, hæredes simus secundum spem vitæ æternæ. Quin iterum Petrus inculcat finem dicens:

dicens: e Cū apparuerit Princeps Pastorum, percipietis im- e 1. Pet. 5, 4.
marcessibilem gloriæ coronam.

590

21. Ex hæcenus dictis ejusmodi constituamus definitionem:
Justificatio est actio Dei gratiosa, quæ hominibus peccatoribus verè in Chri-
stum credentibus ex gratuita suâ eodoniâ propter meritum Christi pec-
cata remittens & justitiam imputans, eos adoptat ad vitam æternam in
laudem gloriosæ misericordiæ & justitiæ ipsius.

22. Ecce a in libelli perpendamus effecta nostræ justitiæ, quæ
sunt donatio Spiritus adoptionis, a qui testatur Spiritui nostro nos a Rom. 8, 16
esse filios Dei, b pax cum Deo, c letitia in Deo, consolatio, vitæ no- b Rom. 5, 1.
vitas, seu nova obedientia, & omnia bona opera, quorum radix est fides. c 1. Pet. 1, 8.
Etenim quos d justificavit, hos & sanctificavit: e & pro omnibus Gal. 5, 25.
mortuus est Christus, ut & qui vivunt, jam non sibi vivant, sed ei d Rom. 8, 30.
qui pro ipsis mortuus est, & resurrexit; f ipsius sumus factura, e 2. Cor. 5, 15.
creati in Christo Jesu in operibus bonis, quæ præparavit Deus, ut in f Eph. 2, 10.
illis ambulemus; g quoniam ideo Christus dedit semetipsū pro nobis g Tit. 2, 11.
ut nos redimeret ab omni iniquitate, & mūdaret sibi populū acce- 12. 14.
ptabilē, sectatorem bonorum operū h ut sequamur vestigia ejus, i ju- h 1. Pet. 2, 21
stitiæ vivamus, k ut liberati serviamus illi sanctitate & justitiæ. Et i ib. v. 24.
Iulææ voces Apostoli sunt: l Justificati estis, an nescitis, quo- k Luc. 1, 74.
niam corpora vestra membra sunt Christi? & membra vestra sunt 75.
templa Spiritus sancti? quoniam estis filij, Deus misit Spiritum Fi- l 1. Cor. 6,
lij in corda vestra. 11. 15. 19.
m Gal. 4, 6.

23. Hisce bonis operibus ex Spiritu adoptionis & fide proger-
minantibus vitam nostram ad normam & formam legis divinæ
magis magisque conformamus; non tantum propter ipsam obliga-
tionem legalem, quandoquidē Deo mandanti necesse est parere;
sed ex spiritu caritatis, nempe tum imprimis ut Deo in Christo ma-
gis magisque grati pro immensâ misericordiâ & bonitate, quâ no-
bis remisit peccata propter Filium sumus, ejusque gloriæ inservia-
mus; tū ut nos ipsos de adoptione & electione nostrâ indies con-
firmemus; tū ut nostro exemplo ceteros ad Christū adducamus.

24. Ne v. incitior quispiam diutius scrutatum eat, quæ sint a Col. 2, 23.
vera illa bona opera, quid ex sacrarum litterarum myrothecio mi- b Esa. 29, 13.
hi compertum sit, pergā hinc promere. Bona opera neutiquam sunt, Matt. 15, 8.
quæ sibi quilibet propria sua a εὐλοβησκεια comminiscitur. b
B Frustra

Frustra namq; Deus colitur *mandatis hominum*: multò minus pro
c Es. 1, 10. sq. *bonis operibus* censeri atq; haberi possunt ea, quæ faciunt *hypocritæ*
d Mat. 5, 20. absq; fide, licet alioquin *d mandata* sint. *e* Quod enim non sit ex
Luc. 18, 11. fide, peccatū est. Verum enim verò *vera Deoq; placentia opera* sunt,
e Rom. 14, quæ juxta *f* præscriptum verbi divini à fidelibus *sincera fide, hu-*
v. ult. *militate, dilectione Dei & proximi ad solius Dei gloriam præ-*
f Psal. 15. *stantur.* Adde quod Christus *g* prolixè declarat, quæ opera De-
Ioh. 13, 34. *us à nobis exigat.*
Matth. 9, 25. Sed nequaquam *bona opera* sunt necessaria ad *eternam salu-*
13. 12, 7. *tem, vel acquirendam vel conservandam.* Nuncium itaq; mitten-
g Matth. 5, dum illi propositioni, quod bona opera ad salutem æternā ne-
6, & 7. cap. cessariò requirantur ob hæc fonticas rationes. *Primum* ne gra-
 tuita justificatio cum operibus, atq; ita doctrina Evangelii cum
 doctrinā Legis confundatur. *Deinde,* quia Paullus per *particulas*
a Rom. 3, 28. exclusivas bona opera à foro Justificationis prorsus separat &
b Rom. 4, secludit, cū ait; *a Arbitramur justificari hominem per fidē sine o-*
6. seq. *peribus Legis, & iterum; b beatitudinē hominis David dicit, cui*
 Deus λογίζεσθαι imputat Justitiam absq; operibus. *Adhæc,* si ope-
c Rom. 4, 16. ra ad acquirendam salutem essent necessaria, pavidæ conscien-
 tiæ nunquā possēt acquiescere; cū tamen idcirco *c* ex fide ju-
d Ier. 9, 23. stificemur secundum gratiam, ut *firma* sit promissio. *Deniq;* ideo
24. 1. Cor. 1, nō utendū illā, ne quis gloriatur, *d* sed ut gloria nostræ Redemptio-
31. 1. Cor. 4, nis, reparationis & salvationis soli Deo in solidum adscribatur.
7. 2. Cor. 26. Hanc sententiam suffulcit, tanquam triarius apprimè no-
10, 17. bilis *Augustinus.* Nam sic scriptum ab eo legimus: Justitia Dei
l. 21. de Civ. à Deo, & justitia & sanctificatio & redemptio: ut quemadmodū
Dei c. 24. scriptum est. qui *gloriatur, in Domino gloriatur.* Hanc Dei justiti-
 am quam *donat gratia sine meritis,* nesciunt illi, qui suam justitiam
 volunt conlituere, & ideo justitiæ Dei, qui Christus est, non
 sunt subjecti. In qua justitia est multa multitudo dulcedinis
 Dei, propter quam dicitur in Psal. *gustate & videte quam dulcis*
 est Dominus.
a Ro. 6, 7, 8. 27. Jam uno verbo adjiciatur cognatum, quod est renovatio
b Ephes. 2, 8. & sanctificatio, siquidem sunt res *a conjunctæ,* & Christianismus
9. 10. Noster constat, *b* *Justificatione & Sanctificatione.*

28. Quam-

28. Quamvis autem sint res duæ conjunctæ, nihilo minus tamen sunt etiam distinctæ. Nam Justificatio se habet, ut Antecedens, Sanctificatio verò ut Consequens. Præterea Justificatio in nobis est, a relative & imputative. Sanctificatio v. in nobis est b subjective & inhaesive. Quid? quod renovatio in hac vita tantum c incoatur & paulatim augetur, donec in altera vita perficiatur & consummatur: at justificatio non fit ex parte, sed perfecte: quia d conscientias pacat, & tranquillas reddit.

a Rom. 4, 5.
Gal. 3, 6.
b Iob. 13, 35.
Iac. 2, 21.
c Rom. 7.
d. Rom. 5, 10.

29. Interstitutionem hanc justificandi & renovandi pulcerrimè exprimit Paullus. Nam is de inhaerente sua justitia seu de integritate, quâ per renovationem donatus erat, loquens, flebiliter exclamat: a Miser ego, quis me liberabit ex corpore mortis isto! ad justificam verò imputativam confugiens, quæ in sola Dei b gratuita bonitate, c gratiâ, d Misericordia, e beneplacito voluntatis suæ f Dilectione seu caritate fundata est, & per justificationem confertur, magnificè g gloriatur, & plenâ fiducia vitæ & morti, probris & inedia, d Eph. 2, 4. gladio rebusq; omnibus, unde mala omnia sese piis agminatim, 1. Pet. 1, 3. ac fluenti exæstantis more affundant, insultat. e Eph. 1, 9.

a Rom. 7, 24
b Tit. 3, 4.
c Rom. 3, 24.
d Eph. 2, 4.
e Eph. 1, 9.

30. Justificationi opponitur Iudicium & ira Dei seu condemnationio super incredulos, ex maledictione legis, sub quâ manent omnes, qui sunt extra Christum, extra quem nulla gratia aut misericordia Dei erga peccatores nec debet nec potest rectè cogitari, g Rom. 8, nisi lex solvatur, destruatur & intereat, quod est nefas. Quapropter Paullus semper addit: *ὅτι κατὰ βολῆς κόσμου, ἐν τῷ χριστῷ.*

f 1. Iob. 4, 9.
g Rom. 5, 10.
8 Eph. 2, 4.
g Rom. 8, 33. seq.

31. Confusum, varium, multiplicem: teterrimarum opinionum veluti cinnum de doctrinâ Justificationis ad tabulas (quod dicitur) Ceritum rejicio, quæ omnia nō incuriosa lectio magni Germaniæ Theologi Dn. Chemnitij lectori disputabit, unde mutuari & transponere collibebit, quo ex ipso res tota notior fiat, nemoq; non de hinc vitro (quod dicitur) Sidonio, & electro lucidius sciat, quæ certamina, corruptelæ & hæreses Ecclesiam omnium temporum exercuerint.

parte 2. de
Iustif. c. 1.
ad f.

32. Hæc de doctrinâ Justificationis hominis coram DEO, breviter & leviter proposui, non ut dignitas tantæ doctrinæ requisivit; verum ut tulit rudera quædam & εἰρημια lucis vix relinquens

linquens humanæ mentis caligo, immò fervens ingenium, nec-
dum defæcatum, judicii que juvenantis mei penates; quamvis in
hoc studui & deditus fui; non tamen Argus ita & oculus; ut om-
nia viderim. Veniam itaque à Te, Lector benivole, parte spero,
parte precibus extentis oro, si votis per omnia minus satisfice-
rim. Etenim cogitandum est, *hominis esse proprium connivere in plu-
ribus; & in nullo aliter sapere, quàm res habet, Angelica est perfectio.*

33. Placeat verò τὸ ἀγαθὸν καὶ παντὶ ἀγαθὸν ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ,
ut *gratuitam* ipsius εὐδοκίαν agnoscamus, qui *merâ* suâ clementiâ
nos à peccatis, eorūq; pœnis absolvit, & Christi *justitiâ* nos coro-
nat; ut *peccatis absoluti*, nos ab illis, quantum in hac infirmitate per
Spiritus Sancti gratiam fieri potest, sedulo abstinemus, ne ingra-
ti, de novo turbâ scelerum collutilemur, & adobruamur; ut *ju-
stificati*, Virtutibus *novæ obedientiæ* Fidei nostræ *veritatem & sancti-
tatem* declaremus, & tandem in Academia illa cœlesti finem fi-
dei nostræ, salutem animarum nostrarum reportemus, ubi *Mise-
ricordias Domini in æternum cantabimus*: quo cantico in gloriam
gratiæ Christi, cujus sanguine liberati sumus, nihil erit profectò
illi jucundius Academiae. Ipsi magno IEHOVÆ, sit laus, honor
& gratiarum actio nunquam finienda. O Amen, Amen.

Obiter & tanquam superpondia adjiciantur ista: 1. An *ju-
stificati* absq; *speciali revelatione* possint & debeant esse certi de sui
justificatione. A. & quidem tum ex promissione Evangelij, tum ex
testimonio Spiritus S. & conscientiæ propriæ. Et si hæc certitu-
do non sit æquè firma omni tempore aut gradu fidei.

2. An *justificatio* ad tempus amitti possit? A. quatenus nem-
pe ipsa actualis fides, quæ ad *justificationem* requiritur, per pec-
cata contra conscientiam amitti potest.

3. An omnes fideles æquè *justificentur*, seu quod idem est,
an *justificatio* sit æqualis? A. quia æquè adoptantur ad *visiōis*
av, seu jus filiorum Dei: etsi fides ipsa & *justitia* seu
sanctitas in hærens non sit in omni-
bus æqualis.

Quod tandem superest: Sathane confusio, contra
GLORIA sit soli, qui dedit ista, DEO.

Umg. VI 23

= [Dissertationes
theol. Vol. 59]

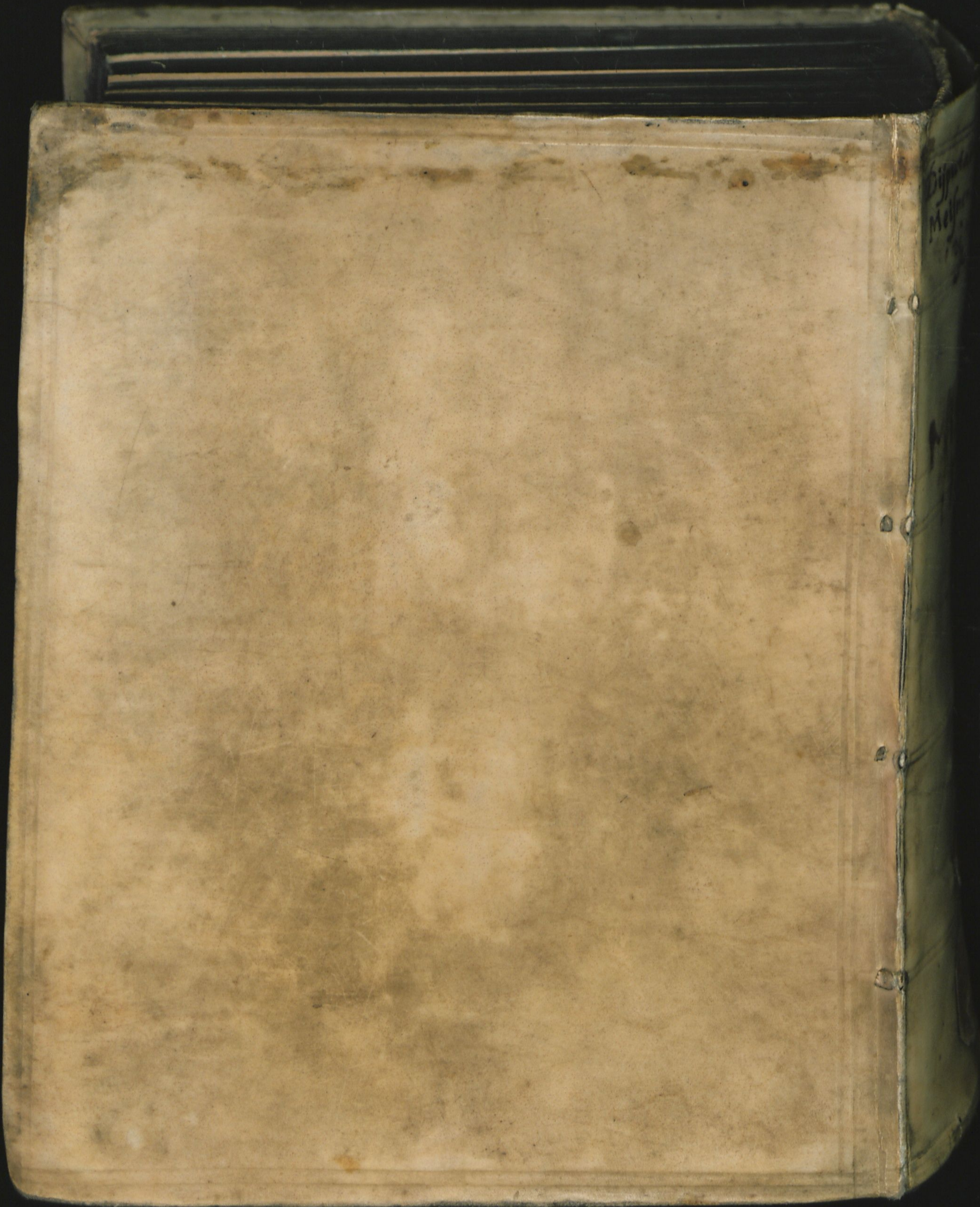
ULB Halle 3
002 386 852

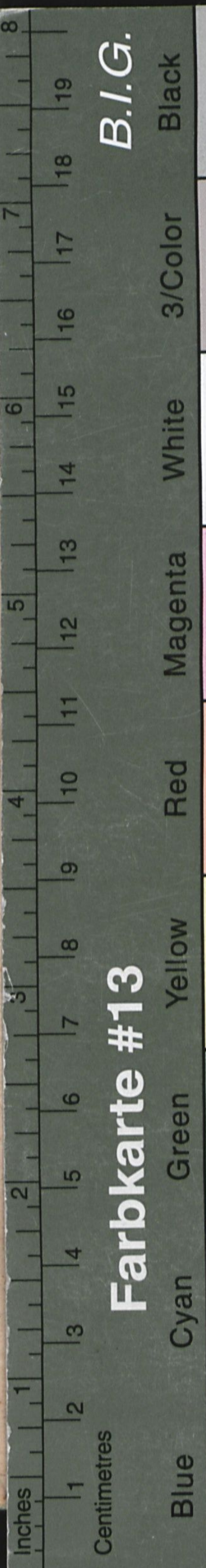

sb. 26

Folio
VD 77

B.I.G.

Farbkarte #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

UNICULA
 CATIONE
 AVENTI,
 DE,
no, & Excellentissimo,
 RE MEISNERO,
 & D. & P. P.
 DENTE
 KESTNERO,
 no Sil.
sure subjecta;
 io Majori,
rtus Virginei
 I. d. 4. Oct.
 BERGÆ,
 ANNIANIS.

586

78

